

Évközi 3. vasárnap

Iz 8,23b-9,3

„Nagy ujjongással töltöd el őket...”

Egykor megalázta az Úr Zebulon földjét és Naftali földjét. De az eljövendő napokban megdicsőíti majd a Tenger útját, a Jordánon túli vidéket, a pogány nemzetek tartományát.

A nép, amely sötétben jár, nagy fényességet lát. Akik a halál országának árnyékában laktak, azoknak világosság támad. Nagy ujjongással töltöd el őket, kitörő örömet adsz nekik. Úgy örülnek majd színed előtt, ahogy aratáskor szoktak örülni, s ahogy akkor örülnek, amikor a zsákmányt osztják. Mert terhes igáját, a vállára nehezded rudat, sanyargatója botját összetöröd, mint Midián idejében.

A szöveg Izajásnak a szír-efraimita háború idejéből származó emlékiratainak lezárását követi, egyesek azok záradékának tartják. A szöveg a 7,10-17-ben olvasható Immanuel jel után született, eszerint Áház idejében kellett volna beteljesedni a birodalom fennmaradásáról szóló ígéretnek. Az északi tartományok, Zebulon és Naftali volt az a törzsi terület, amelyet először foglaltak el az asszír csapatok III. Tiglatpilezer vezetésével Kr. e. 733-ban. A 9,1-ben kezdődik az elfoglalt tartomány lakosainak lelki állapotát leíró kifejezések sora „sötétségben járnak”, „halál országában laktak”. Velük szemben hirdetik meg a szent háborút, amelynek a zsidó elképzelések szerint az igazi vezetője Jahve, a „seregek Istene”. Ez a felszabadító háború hozza meg az elnyomottaknak az örömet, a „terhes iga” elégetését, és a kitörő örömet (2. v.). A szövegben élesen szemben áll az emberi elnyomás, melyet Tiglatpilezer okoz és az isteni szabadítás, amelyet Jahve hoz meg.

Máté evangéliuma Jézus nyilvános működésének kezdeteit Zebulon és Naftali környékére teszi, ahol Jézus Keresztelő János halála után azonnal prédikálni kezd. Ekkor idézi a földrajzi azonosság alapján a fenti próféciát (4,15), de azért is, hogy arra a lelki párhuzamra is felhívja a figyelmet, amelyet Jézus igehirdetése kiváltott ezen a lelkileg is megfélemlített területen. János evangéliumában homályos utalást találunk a kánai menyegző csodája után erre az állapotra (Jn 2,11). Lukácsnál a Benedictus vége, Zakariás örömeke utal erre a próféta szövegre (Lk 1,79). János prológusában az Ige megvilágosító jellegére vonatkoztatja a próféta ezt a szöveget (Jn 1,5). De János evangéliumában Jézus egy

én-szavában önmagát nevezi a világ világosságának (8,12) ezzel lehetőséget adva arra, hogy ezt a szöveget lelki értelemben magára Jézusra és tevékenységére vonatkoztassuk. Hasonló utalás található a 2Kor 4,6-ban is, ahol azonban lehet a szöveg utalása a teremtéstörténetre is. Az aratás feletti öröm képét megtalálhatjuk még a Jn 4,36-ban, ahol a vető és az arató együtt örül, de ez az utalás nem tekinthető egyértelműen a fenti prófétai szöveg újszövetségi idézésének.

Alexandriai Kürillosz (412–444) utalva arra, hogy Jézus, Máté evangélista szerint (4,13–16), a Galileával szomszédos területen kezdte nyilvános működését, ezt a területet szentnek nevezi, és Jézus tudatos választásának tartja a földrajzi helyet, azért, hogy beteljesítse, és magára vonatkoztassa Izajás próféta fenti szövegét. Gergely, a teológus sorra veszi mindazokat a bibliai helyeket, amelyek a sötétség elűzésével állnak kapcsolatban, és természetesen mindegyiket Jézusra vonatkoztatja. Augustinus (354–430) mind a testi mind a spirituális feltámadásra vonatkoztatja a 9,2 szövegét. Nagy Szent Leó pápa (†461) a sötétségben ülők örömét azoknak az örömeivel állítja párhuzamba, akik az Újszövetséget vették magukra és ezzel az üdvösséget is. Damaszkuszi János (650–750) a földi életet tekinti sötétségnek, míg a hívő a mennyi fényesség felé fordul.

Tanúi lehetünk egy történeti szöveg fokozatos spiritualizálódásának már a prófétai irodalmon belül is. Ez a folyamat az újszövetségi alkalmazásokon keresztül felgyorsul. Az ókeresztény egyházatyák a hitbeli döntésre, és az egyház működésére úgy tekintenek, mint amelynek hatása nem marad az egyházon belül, hanem a társadalomban is erkölcsi felvilágosításhoz, nyomasztó lelki terhek megszűnéséhez vezet. Az újszövetségi iratok részletesen beszámolnak arról, hogy az egyéni és a közösségi nyomást, „sötétséget”, hogyan oszlatták szét Jézus tettei és szavai. Ugyanez ismétlődik meg az apostolok, főleg Pál prédikációja nyomán. Előbb az emberek lelkében történik változás, majd amint ezek az emberek közösséget alkotnak, hatásuk a társadalomra is kiterjed. Úgy gondolom, kimondottan, vagy kimondatlanul ezt várja el a mai keresztényektől és a mai keresztény egyháztól a társadalom.